

Sverigedemokraterna + FN = sant?

En diskursanalys av Sverigedemokraternas tolkning av
begreppet mänskliga rättigheter

Abstract

Denna uppsats har som ambition att undersöka och diskursivt analysera Sverigedemokraternas tolkning av begreppet 'mänskliga rättigheter' såsom denna presenteras på partiets officiella hemsida, och att undersöka hur partiet framställer sina politiska ambitioner i förhållande till detta begrepp. Uppsatsens teoretiska utgångspunkt för denna analys är grundad i diskursteorin såsom den framställts av Ernesto Laclau och Chantal Mouffe.

Vidare syftar uppsatsen till att undersöka huruvida Sverigedemokraternas tolkning av 'mänskliga rättigheter' är förenlig med de principer som begreppet anses representera i den etablerade förståelsen, såsom denna utkristalliseras i FN:s internationella traktater om de mänskliga rättigheterna. Detta görs genom att ingående granska och jämföra vissa aspekter av Sverigedemokraternas politiska ambitioner, såsom de framställts i uppsatsens analytiska avsnitt, med berörda delar av FN-traktaterna.

Nyckelord: Sverigedemokraterna, mänskliga rättigheter, FN, diskursteori

It is the aim of this paper to examine, and analyze at a discursive level, the Swedish Democrats' interpretation of the term 'human rights', as this is presented in the material available on the party's official website. The goal is then to investigate in what manner the party portrays its political ambitions in relation to 'human rights'. The theoretical foundation for this analysis is discourse theory as it is presented in the works of Ernesto Laclau and Chantal Mouffe.

Furthermore, the aim is also to examine whether the Swedish Democrats' interpretation of 'human rights' is compatible with the established understanding of the term, such as this is presented in the international UN treaties on human rights. This will be done by thoroughly examining and comparing certain aspects of the Swedish Democrats' political ambitions, such as they have been portrayed in the analytical section of the paper, with relevant sections of the UN treaties.

Keywords: Sverigedemokraterna, human rights, UN, discourse theory

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Syfte och frågeställning	1
2	Teori/metod.....	3
2.1	Diskursteori.....	3
2.1.1	Nyckelbegrepp.....	5
2.2	Urval/begränsning.....	5
2.2.1	Förkortningar.....	7
2.3	Objektivitet	7
3	Analys.....	8
3.1	Sverigedemokraternas tolkning av 'mänskliga rättigheter'	8
3.1.1	Invandring/asyl och mänskliga rättigheter.....	9
3.1.2	Homosexuella och mänskliga rättigheter.....	11
3.1.3	Svenskarna/Sverigedemokraterna och mänskliga rättigheter.....	13
3.2	FN och den etablerade diskursen kring mänskliga rättigheter	16
3.2.1	FN och invandring/asyl.....	16
3.2.2	FN och homosexuellas rättigheter	22
3.2.3	FN och diskriminering/särbehandling	24
4	Sammanfattning.....	27
5	Slutdiskussion	29
6	Tack.....	31
7	Referenser.....	32

1 Introduktion

Sverigedemokraterna har på senare år börjat hänvisa till mänskliga rättigheter i sin argumentation. Sedan 2005 är en hänvisning till FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna införlivad i partiets officiella principprogram.¹

Partiets uttalade ambition att föra en politik med de mänskliga rättigheterna som ledstjärna rimmar dock illa med den bild som målas upp av Sverigedemokraterna i svensk media, som ett högerpopulistiskt parti med främlingsfientliga och homofoba värderingar.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka *hur* Sverigedemokraterna talar om mänskliga rättigheter, när de själva väljer att föra upp ämnet på agendan. Syftet är även att jämföra denna tolkning med relevanta nyckeltexter inom diskursen om de mänskliga rättigheterna.

Uppsatsens frågeställning är tvådelad. Det första området jag kommer att undersöka är på vilket sätt Sverigedemokraterna för debatten om mänskliga rättigheter, hur man använder sig av begreppet 'mänskliga rättigheter' och hur man diskursivt länkar samman partiet och dess politik med de mänskliga rättigheterna. Hur förhåller man sig till diskursen kring mänskliga rättigheter? Det vill säga: i vilka ordalag för man diskussionen? Vilka aktörer talar man om? Vilka problemområden fokuserar man på? Och hur knyter man an till den etablerade diskursen inom området mänskliga rättigheter? För att undersöka detta kommer jag att genomföra en diskursanalys av det material som finns att tillgå på Sverigedemokraternas officiella hemsida. Frågeställningen lyder:

- 1) Hur tolkar och använder sig Sverigedemokraterna av begreppet 'mänskliga rättigheter'? Vilka är det som anses vara innehavare av dessa rättigheter? I vilka ordalag talar man om rättighetsbärare/ rättighetskränkare? Framstår här några tydliga mönster?

Den andra delen av undersökningen går ut på att jämföra Sverigedemokraternas resonemang och tolkningar med den etablerade diskursen kring mänskliga rättigheter. Ambitionen är att undersöka huruvida Sverigedemokraternas tolkning av begreppet är rimlig och förenlig med de olika internationella traktater som finns inom området. Jag kommer att utgå från en

---

¹ "Tillägg om mänskliga fri- och rättigheter i principprogrammet" – Publicerad 2005-05-08, hämtad 2008-05-01 <http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=308>

minimalistisk/juridisk tolkning av vad som utgör denna diskurs. Vad jag vill försöka besvara är:

- 2) Är Sverigedemokraternas tolkning förenlig med den etablerade tolkningen av begreppet 'mänskliga rättigheter' såsom det framställs i FN:s traktater? Vilket stöd har Sverigedemokraterna i dessa texter för sina politiska ambitioner såsom dessa uttryckts i de specifika fall som har lyfts fram i analysen av materialet på partiets hemsida?

2 Teori/metod

Diskursteori är inte bara ett teoretiskt ramverk utifrån vilket en forskare kan angripa en fråga, utan innehåller även en stark metodologisk tradition.² Detta innebär att uppsatsen inte innehåller ett separat metodavsnitt, utan presentationen av det teoretiska ramverket nedan innehåller även implicit metodologiska riktlinjer.

2.1 Diskursteori

”Diskursanalysens syfte är [...] att kartlägga de processer där vi kämpar om hur tecknens betydelse ska fastställas och där vissa betydelsefixeringar blir så konventionaliserade att de ses som naturliga.”³

Begreppet ’diskurs’⁴ är i samhällsvetenskapliga sammanhang förknippat med en viss mystik. Detta beror till stor del på att termen används på olika sätt inom olika inriktningar av diskursteoretiska studier. Ernesto Laclau och Chantal Mouffe menar till exempel att *allting* är diskursivt, medan Norman Fairclough anser att det endast är *lingvistiska handlingar* som skall ses som diskursiva.⁵ Eftersom undersökningsområdet för denna uppsats är begränsat till en textanalys, och alltså endast befattar sig med språkligt material är denna distinktion inte av avgörande vikt för uppsatsens utformning. Jag har dock valt att utgått från Laclaus & Mouffes framställning av diskursteorin, eftersom jag ansåg att den bäst lämpade sig för den undersökning jag ville genomföra, och det är denna teori jag kommer att presentera närmare i detta avsnitt.

Språkforskaren Ferdinand de Saussure presenterade i början av 1900-talet en modell för att förklara språkets förhållande till den materiella verkligheten. Han menade att språket var arbiträrt, det vill säga orden innebär det vi kommit överens om att de ska innebära enbart *därför* att vi kommit överens om det. Ett ord har ingen innebörd i sig själv, utan får sin innebörd först då det sätts i förbindelse med

---

² Winther Jørgensen, Marianne – Phillips, Louise, 2000. Diskursanalys som teori och metod. Lund: Studentlitteratur. Sid. 10

³ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 32

⁴ I texten har jag placerat visa ord inom enkla citationstecken. Detta är gjort för att markera att ordet i fråga är ett diskursivt ’tecken’.

⁵ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 72

andra ord som vi har bestämt att det skall förhålla sig till på ett visst sätt.⁶ Sammantaget kallas ett ord och dess innebörd för ett *tecken*.⁷

Saussure föreställde sig orden/tecknen som knutpunkter i ett språkmönster, som förhåller sig till varandra på bestämda sätt, som knutorna i ett fisknät. Varje tecken för sin innebörd genom att det förhåller sig till de övriga tecknen på ett visst bestämt sätt. Orden definieras utifrån associationer med andra ord och värden, både positivt och negativt, dvs. genom att likna eller skilja sig från dem. På så sätt skapas meningen av ett ord genom att etablera och förhålla sig till vad det *inte* är lika mycket som vad det *är*.⁸

Laclaus & Mouffes diskursteori utgår ifrån Saussures modell, men invänder mot förståelsen av ett *låst* nätsystem. Man menar att tecknens betydelse inte kan fixeras slutgiltigt, utan att de ges olika betydelse i olika sammanhang. En diskurs *strävar* dock efter en fixering av betydelse inom en bestämd domän. Alla tecken som ingår i en diskurs kallas *moment*; de är knutar i fisknätet, och deras betydelse fixeras genom att de skiljer sig från varandra på bestämda sätt.⁹

Element är de tecken som inte slutgiltigt har fått sin mening fixerad. En diskurs försöker göra elementen till moment genom att reducera deras mångtydighet till entydighet. En diskurs strävas efter att låsa momentens betydelse genom *tillslutning*, eller fastställandet av momentets innebörd. Slutningen är dock inte fullständig; övergången från 'element' till 'moment' är aldrig helt avslutad.¹⁰ De element som är särskilt öppna för tillskrivning av olika betydelser kallar Laclau & Mouffe för *flytande signifikanter*.¹¹

Diskursen etableras genom att betydelse utkristalliseras kring några *nodalpunkter*. En nodalpunkt är ett privilegierat tecken kring vilket de andra tecknen ordnas och från vilket de får sin betydelse. Diskursen etableras som en totalitet genom att varje tecken entydigt fastställs som moment genom relationerna till andra tecken, genom att *utesluta* alla andra möjliga betydelser.¹² Ett tecken får sin innebörd genom att definiera vad det *är* och vad det *inte är*. Detta görs genom att momenten knyts ihop i *ekvivalenskedjor*, där deras relation till varandra etableras antingen positivt eller negativt.¹³

Alla de möjligheter som utesluts kallar Laclau & Mouffe för *det diskursiva fältet*. Just för att en diskurs alltid konstitueras i förhållande till ett sådant yttre riskerar den alltid att undergrävas av detta yttre, dvs. dess entydighet kan rubbas av andra definitioner av tecknen.¹⁴

---

⁶ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 16

⁷ Bergström, Göran – Boréus, Kristina, 2005. Textens mening och makt – Metodbok I samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur. Sid. 315

⁸ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 16f.

⁹ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 33

¹⁰ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 34

¹¹ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 35

¹² Winther Jørgensen & Phillips, sid. 33

¹³ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 50f.

¹⁴ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 34f.

I och med att en diskurs aldrig är slutgiltigt stängd kan det alltid föras en *kamp* om hur strukturen ska se ut, vilka diskurser som ska härska och vilken betydelse som de enskilda tecknen ska tillskrivas.¹⁵

2.1.1 Nyckelbegrepp

För att underlätta för läsaren har jag här sammanfattat de centrala begrepp inom diskursteorin som ligger till grund för analysen:

- Tecken: en 'knutpunkt' i ett diskursivt språknät
- Element: ett tecken vars innebörd inte ännu slutgiltigt fastställts inom en diskurs
- Moment: ett tecken vars mening *har* fastställts
- Stängning: den process där element övergår i moment genom att utesluta alternativa tolkningar
- Nodalpunkt: ett tecken som har en särskilt central roll inom en diskurs, ett nyckelbegrepp
- Ekvivalenskedja: den associationskedja som sammanbinder tecken inom en diskurs för att fastställa deras betydelse
- Diskurs: ett bestämt sätt att tala om och förstå världen
- Diskursiv kamp: motsättningen mellan två diskursers tolkning av ett begrepp innebär en kamp för att fastställa innebörden

2.2 Urval/begränsning

Jag har så långt det är möjligt att låtit Sverigedemokraternas texter styra urvalet av ämnesområden inom fältet mänskliga rättigheter, även om jag ibland har valt att dra paralleller till andra argument. Urvalet av de FN-dokument som tas upp för diskussion har gjorts utan ambitionen att presentera en heltäckande sammanfattning av det folkrättsliga/juridiska ramverket kring varje fråga. Ambitionen har istället varit att fånga Sverigedemokraternas tolkningar och försöka knyta an till delar av den juridiska textmassan för att undersöka huruvida denna tolkning är rimlig eller ej.

För att undersöka Sverigedemokraternas tolkning av mänskliga rättigheter har jag utgått från det material som finns att tillgå på partiets hemsida. Detta material har jag tolkat som representativt för partiets officiella hållning i alla frågor som där presenteras, oavsett om texterna är undertecknade av enskild partimedlem eller har prägel av politiskt handlingsprogram.

För att skapa en bild av vilka områden inom mänskliga rättigheter Sverigedemokraterna anser vara av störst betydelse har jag först sammanställt en

---

¹⁵ Winther Jørgensen & Phillips, sid. 36

lista med nyckelbegrepp som förekommer i de tidigare nämnda internationella FN-traktaterna om de mänskliga rättigheterna. Jag har sedan använt mig av sökfunktionen på Sverigedemokraternas hemsida, och rangordnat nyckelbegreppen efter antal träffar.¹⁶ Av dessa nyckelbegrepp har jag endast intresserat mig för dem som genererat fler än 10 träffar på partiets hemsida.

De nyckelbegrepp som legat till grund för uppsatsens analys är följande (antal träffar vid sökning på Sverigedemokraternas hemsida inom parentes, sökordet understruket):

- Yttrandefrihet (51)
- Diskriminering (29)
- Segregation/assimilering (8/15)
- Rätten att ingå äktenskap (14)
- Rätten att bilda/ingå i fackföreningar (12)

På grund av det begränsade utrymmet i denna uppsats har det varit nödvändigt att begränsa analysmaterialets omfång. Jag anser dock att den analys som utförts ger en god helhetsbild av Sverigedemokraternas tolkning av diskursen om de mänskliga rättigheterna. Urvalet bland de ämnen som genererat 10 träffar eller fler har gjorts efter en bedömning av den vikt Sverigedemokraterna fäster vid de olika begreppen.

I denna bedömning har jag främst utgått från partiets handlingsplaner och principprogram, samt den helhetsbild som framställs av texterna rörande mänskliga rättigheter som finns att tillgå på partiets hemsida.

Den etablerade diskursen kring mänskliga rättigheter är ett brett fält. Det har framstått som tydligt under arbetet med denna uppsats att Sverigedemokraterna uppfattar mänskliga rättigheter som synonymt med FN, och jag kommer att utgå ifrån denna tolkning av ämnet. Detta innebär att jag framför allt kommer att utgå från de folkrättsliga nyckeltexter som utgörs av FN:s traktater om de mänskliga rättigheterna.¹⁷

Det är inte med detta sagt att andra källor inte skulle vara relevanta. För en vidare förståelse av diskursen kring de mänskliga rättigheterna, och Sverigedemokraternas förhållningssätt till denna, hade även varit bland annat den Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, såväl som svensk lagstiftning. Det finns även en mängd litteratur rörande de filosofiska och teoretiska ställningstaganden som ligger till

---

¹⁶ Jag har inte blint utgått ifrån det nummer som presenteras vid en sökning, utan gått igenom texterna en i taget, för att undvika tomma träffar. Vid en sökning på exempelvis "FN" visas 43 träffar, men endast 25 av dessa innehåller 'FN' i betydelsen 'Förenta Nationerna'. Övriga träffar innehöll bokstavskombinationen 'fn' i till exempel skribentens kontaktinformation (tfn: 040-xxxxxx).

¹⁷ Främst Förenta Nationernas Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, Konventionen om barnets rättigheter (även känd som Barnkonventionen), Konventionen avseende flyktingars rättsliga ställning och Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

grund för tanken om alla människors lika rättigheter, som hade varit intressant att knyta an till.

Begränsningarna i denna uppsats skall inte ses som någon form av nedvärdering av betydelsen av de ovan nämnda texterna, utan beror endast på utrymmesbrist.

2.2.1 Förkortningar

De förkortningar som används för de olika FN-traktaterna i denna uppsats syftar till dokumentens engelska titlar. Dessa förkortningar står för:

ICCPR: International Covenant on Civil and Political Rights (Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter)

ICESCR: International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Internationell konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter)

ICERD: International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (Internationell konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering)

ICRC: International Convention on the Rights of the Child (Internationell konvention om barnets rättigheter)

2.3 Objektivitet

Ytterst få forskare inom de samhällsvetenskapliga fälten skulle idag göra anspråk på att uppdaga några objektiva sanningar i sin forskning. Man talar istället om *intersubjektivitet*. Målet är att forskningsprocessen skall redovisas så tydligt och öppet att en annan forskare som utgår ifrån samma material, och följer samma forskningsmetod, skall att uppnå samma resultat.¹⁸

Jag gör naturligtvis inte heller några anspråk på att i denna uppsats presentera någon form av objektiv sanning. Jag har däremot försökt vara tydlig i mitt urval av undersökningsmaterial och mitt tillvägagångssätt. Det är inte med detta sagt att alla som föresätter sig att genomföra en diskursanalys av textmaterialet som finns tillgängligt på Sverigedemokraternas hemsida kommer att nå identiska slutsatser. Urvalet av de nyckeltexter som analyserats hade möjligen gjorts annorlunda av en forskare som inte delar min förförståelse av ämnet mänskliga rättigheter. Jag anser dock att den analys som här genomförts är tydlig nog för läsaren att själv kunna bedöma dess värde, och dra egna slutsatser.

---

¹⁸ Bergström & Boréus, sid. 36

3 Analys

3.1 Sverigedemokraternas tolkning av 'mänskliga rättigheter'

"Helt centralt för oss är också FN:s deklaration om de mänskliga fri- och rättigheterna. Partiet tar starkt avstånd ifrån diskriminering av människor på grundval av kön, religiös och politisk tillhörighet eller etnisk bakgrund."¹⁹

Sverigedemokraterna har en uttalad ambition att föra en politik med de mänskliga rättigheterna som ledstjärna. Detta rimmar dock illa med den bild som målas upp av Sverigedemokraterna i svensk media, där det ofta framställs som ett högerpopulistiskt parti med främlingsfientliga och homofoba värderingar. Något man inom partiet är väl medveten om:

"Svenska mångkulturförespråkare brukar hävda att Sverigedemokraternas politik inte kan genomföras utan att bryta mot de mänskliga rättigheterna. Detta beror sannolikt på att dessa mångkulturförespråkare gör en mycket sned tolkning av FN:s deklarationer. Vissa tycks mena att det är en mänsklig rättighet att få bo i Sverige. Detta stämmer inte överens med den gängse uppfattningen bland övriga FN-länder om hur deklarationerna ska tolkas.

[...]

Vi tänker utreda vilken tolkning av FN:s deklarationer om mänskliga fri- och rättigheter som är allmänt vedertagen utanför Sverige och anpassa verkställandet av vår politik därefter."²⁰

Sverigedemokraterna menar att det föreligger ett missförstånd angående tolkningen av FN:s deklarationer om de mänskliga rättigheterna, där diskursen i Sverige utgår ifrån en mycket sned tolkning framförd av mångkulturalister. Man menar att den tolkning av FN:s deklarationer som är gängse utanför Sverige går

---

¹⁹ "Sverigedemokraternas principprogram" – Publicerad 2005-05-12, hämtad 2008-05-15
http://www.sverigedemokraterna.net/asikt_text.php?action=fullnews&id=317

²⁰ "Med Sverigedemokraterna vid makten kommer reglerna ändras" – Publicerad 2006-07-25, hämtad 2008-05-15
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=679>

mer i linje med partiets egen uppfattning, och att det är denna tolkning man vill ha som grund för lagstiftande i framtiden.

3.1.1 Invandring/asyl och mänskliga rättigheter

I stycket ovan uttrycker Sverigedemokraterna åsikten att den svenska tolkningen av begreppet mänskliga rättigheter (*diskursen* om mänskliga rättigheter) är felaktig. Sverigedemokraterna vill utmana den hegemoniska diskursen kring begreppet 'mänskliga rättigheter', en diskursiv *kamp* som också innebär att man söker förändra tolkningen av 'Sverigedemokraterna'. Man menar att den diskurs om de mänskliga rättigheterna utifrån vilken Sverigedemokraterna kritiserats är begränsad till Sverige, och skapad av 'mångkulturförespråkare'. Man vill istället lösa upp de *moment* som finns inom denna diskurs, och återknyta dem med andra värden. Man vill framför allt ge vissa *nodalpunkter* en alternativ innebörd, och hänvisar till vad man menar är den rådande tolkningen av dessa element i diskursen kring de mänskliga rättigheterna så som denna ser ut utanför Sverige. Förenligt med denna diskurs anser man vara bland annat:

- Att frånta individer medborgarskap ("invandrare som beviljats medborgarskap på felaktiga grunder")
- Utvisning (av "kriminella invandrare")
- Segregering ("undvika integration av flyktingar för att underlätta återflytt")
- Stängning av Sveriges gränser för invandring ("tillfälligt totalstopp för invandring")
- Utsuddning av kulturella skillnader bland invånarna ("assimilering" av de invandrare som har avsikten och förmågan att bli svenskar")
- Omfördelning av samhällsresurser för att locka individer att lämna landet, baserat på etnisk/nationell tillhörighet och en bedömning av individens möjligheter/vilja att avsäga sig sin kultur ("skapa incitament för återflytt för invandrare som inte har för avsikt att assimileras")²¹

Jag kommer att återknyta till samtliga punkter ovan i jämförelsen av Sverigedemokraternas politiska ambition med den etablerade diskursen kring de mänskliga rättigheterna.

Som slutmål för 'utlänningar'/'invandrare' i Sverige ser Sverigedemokraterna att det finns två alternativ; assimilering eller återflytt. Denna återflytt menar Sverigedemokraterna är önskvärd även vad gäller individer som beviljats uppehållstillstånd i Sverige på grund av asylskäl. Detta menar man är helt i linje med FN:s flyktingorgan UNHCR:s målsättning. I den engelska översättningen av partiets presentationstext på Sverigedemokraternas hemsida står att läsa:

"Swedish immigration policy can't be more lax than in neighbouring countries. Foreigners residing in Sweden will not be tolerated as public

---

²¹ "Med Sverigedemokraterna vid makten kommer reglerna ändras"

charges. A foreigner that can't support himself should return to his home country. In accordance with recommendations from UN:s High Commissioner on Refugees (UNHCR) the return of refugees should be the normal final solution to refugee problems. Foreigners sentenced for crime must be deported.”²²

Sverigedemokraterna menar att svensk invandringslagstiftning bör skärpas till att likna grannländernas. 'Invandrare' som 'samhällsbördor' ska inte tolereras. En 'invandrare' som inte kan försörja sig ska återvända till sitt 'hemland'. Man menar att FN:s flyktingorgan UNHCR delar synen på asylsökande individer som utgörande ett problem, och att UNHCR *rekommenderar* att den slutgiltiga lösningen (sic!) på detta problem bör vara återflytt.²³

Eftersom referensen till UNHCR lagts i slutet av texten, skapas intrycket av att även de tidigare argumenten går i linje med organets policy. Avslutningsvis vill man att 'utlänningar' som begår brott skall deporteras.

De ekvivalenskedjor som skapas i texten kan skrivas på följande vis:

- 1) Utlänning/flykting – samhällsbörda – brottsling
- 2) Slapp svensk invandringspolitik – samhällskostnad – lösning: återflytt/deportering – i linje med UNHCR:s policy

I texten ovan framställer Sverigedemokraterna sin politiska ambition som helt förenlig med UNHCR:s policy (jag kommer att återkomma till detta i nästa avsnitt). Men man vill inte bara profilera sig som ett parti som *följer* mänskliga rättigheter, utan rentav ett parti som *kämpar för* dem.

”Sanningen är ju att Sverigedemokraterna fullt ut respekterar och försvarar demokratin och FN:s fri- och rättighetsartiklar.

[...]

Sverigedemokraterna är också mycket kritiska till islam såsom religionen toföres i många predikostolar samt till många muslimska länders bristande respekt för demokrati. Både religionen islam och många islamska länder kränker FN:s fri- och rättighetsartiklar och är i praktiken motståndare till demokrati och inte att förglömma, motståndare till jämställdhet mellan män och kvinnor. Jag har dock svårt att se hur man bryter mot principen om alla människors lika värde genom att kritisera en lära som motsätter sig denna princip.”²⁴

Sverigedemokraterna framställer sig själva som ett parti som *respekterar* och *försvarar* de mänskliga rättigheterna och jämställdhet. Mot detta ställer man Islam, som framställs som *oförenligt* med mänskliga rättigheter, demokrati och

---

²² ”Presentation ” – Publicerad 2005-04-27, hämtad 2008-05-01

http://www.sverigedemokraterna.net/int_text.php?action=fullnews&id=225

²³ Här tycks Sverigedemokraternas sedvanliga ambition att föra en någorlunda politiskt neutral jargong tillfälligtvis gets permission. Man talar i helt öppna ordalag om ”the final solution to the refugee problem”. I den tyska översättningen heter ”Endlösung für Flüchtlingproblemen”. Den som är någorlunda insatt i Europas 1900-talshistoria känner igen terminologin ”slutgiltig lösning”, som användes av Nazistregimen i Tyskland som benämning på folkmordet på Europas judar. Detta kallades just den ”slutgiltiga lösningen på judefrågan”.

²⁴ ”TV4 yrar I politisk korrekthet” – Publicerad 2006-04-04, hämtad 2008-05-14

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=622>

jämställdhet. Att Sverigedemokraterna drar dessa slutsatser angående Islam menar man inte ska ses som ett brott mot alla människors lika värde.

De ekvivalenskedjor som skapas här kan skrivas på följande sätt:

- 3) Sverigedemokraterna – försvarar demokrati – förvarar mänskliga rättigheter (FN) – misstänkliggörs av ett världsfrånvänt och elitistiskt etablisseman
- 4) Islam – kränker de mänskliga rättigheterna – motståndare till demokrati – motståndare till jämlikhet

I de ekvivalenskedjor som presenterats hittills finns ett antal subjekt, som fungerar som nodalpunkter och knyts an till andra värden och element. De värden dessa nodalpunkter tillskrivs syftar till att positionera dem gentemot varandra. Här har det gjorts på så sätt att 'Sverigedemokraterna' framstår som tätt förknippat med 'FN' och 'mänskliga rättigheter', medan 'invandrare', 'utlänningar', och 'Islam' förknippas med 'samhällsbörda', 'brottslighet', 'kränkningar av mänskliga rättigheter' och 'motståndare till demokrati och jämställdhet'. Begreppen framställs i ett motsatsförhållande till den övergripande diskursen om mänskliga rättigheter, där 'Sverigedemokraterna' ikläds rollen som försvarare/förespråkare medan 'utlänningar/invandrare' representerar anfallarna/hotet.

3.1.2 Homosexuella och mänskliga rättigheter

I Sverigedemokraternas hänvisning till de mänskliga rättigheterna i sitt principprogram står att läsa att partiet "tar starkt avstånd ifrån diskriminering av människor på grundval av kön, religiös och politisk tillhörighet eller etnisk bakgrund."²⁵ Sexuell läggning nämns inte, och kan alltså tolkas som en legitim grund för diskriminering.

I Sverigedemokraternas ögon tycks homosexuella som grupp, i likhet med invandrare, främst hota/kränka de mänskliga rättigheterna. Man hänvisar till exempel till FN:s barnkonvention ICRC: "Homosexuella adoptioner strider mot barnkonventionens tredje artikel, där det sägs att barnets bästa skall beaktas i alla situationer."²⁶

I det här fallet menar man att det inte är de adopterande föräldrarnas rättigheter som skall ses efter, utan det adopterade barnets. Man menar vidare att det strider mot barnets bästa intressen att uppfostras i ett samkönat förhållande och att de argument som framförs för att tillåta adoption av homosexuella par, vilka gör gällande att "barn i homofamiljer inte mår nämnvärt sämre än andra barn" bygger på undersökningar av barn vars *biologiska* föräldrar är homosexuella, och alltså inte är applicerbara på fallet adoption.²⁷ Utifrån dessa

---

²⁵ "Sverigedemokraternas principprogram"

²⁶ "Familjepolitik" – Publicerad 2005-05-01, hämtad 2008-05-01

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=253>

²⁷ "Familjepolitik"

argument ställer sig Sverigedemokraterna alltså emot adoption av barn inom samkönade förhållanden.

Men man vill inte bara förbjuda homosexuella att adoptera, utan man eftersöker även en ”återgång från besluten om att ge [...] lesbiska par rätt till insemination”.²⁸ Detta för att:

”Det är ett välkänt faktum att barn behöver både manliga och kvinnliga förebilder i sin direkta närhet, vilket homosexuella par inte kan förse dem med. Homosexuella föräldrar torde också ha svårt att förstå och hjälpa ett heterosexuellt barn i tonåren.”²⁹

Här ställs alltså homosexuellas rätt till familj och reproduktion emot vad som vid första anblicken tycks vara ett barns rättigheter till gynnsamma uppväxtförhållanden.³⁰ Detta tycks vara en förlängning av de argument som används kring homosexuellas rätt till adoption, där ’homofamiljen’ inte förmår tillgodose barnets behov av ’normala’ familjerelationer, bland annat för att de homosexuella föräldrarna under barnets tonårsperiod skulle ha svårt att relatera till barnets situation.

Det finns dock en avgörande skillnad mellan argumentet att homosexuella skall nekas rätten till adoption, och att homosexuella (’lesbiska’) skall nekas rätten till biologiskt föräldraskap genom insemination: i det senare fallet finns ännu inget barn. Det finns alltså inget rättighetssubjekt vars rättigheter blir ’kränkta’. Vad man argumenterar är alltså att en ännu icke existerande individ har rättigheter som värderas högre än de homosexuellas rättigheter. Dessutom innebär ju Sverigedemokraternas argument att det aldrig *skall komma att finnas* någon sådan individ, eftersom inseminationen inte skall tillåtas. Resultatet blir alltså att rättigheterna hos en *fiktiv* individ överskrider de homosexuellas rättigheter till familj och reproduktion.

Det finns en aspekt av ’homofamiljerna’ som inte direkt berör någon annans rättigheter, nämligen rätten att ingå samkönade äktenskap. Sverigedemokraterna har en konservativ syn på kärnfamiljens helgd:

”Sedan mänsklighetens begynnelse, och i så gott som alla samhällen, har kärnfamiljen varit den grundläggande enhet varpå samhället baserats.

[...]

Den goda familjen skänker oss lycka och trygghet, den lär oss ansvar och moral, den förmedlar kultur och traditioner, ger oss identitet och tillhörighet och skapar kärlek och respekt mellan generationerna

[...]

Sverigedemokraterna anser att äktenskapet skall vara förbehållet par bestående av man och kvinna.”³¹

---

²⁸ ”Valmanifest 2006 – Familjen är hjärtats fosterland” – Publicerad 2006-03-26, hämtad 2008-05-16
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=606>

²⁹ ”Familjepolitik”

³⁰ Sverigedemokraterna förespråkar dock inte tvångsomhändertagande av barn som växer upp i miljöer med bara en förälder, och omplacering av dessa barn i fosterfamiljer med två föräldrar.

³¹ ”Handlingsprogram – Familjepolitik” – Publicerad 2005-05-01, hämtad 2008-05-18

Sverigedemokraterna vill alltså ”slå vakt om kärnfamiljen och det traditionella äktenskapet som samhällets bas.”³² Detta har ju legat som grund för stabila samhällen sedan tidernas begynnelse, menar man. Därmed framställer man homosexuella äktenskap som en nymodighet eller modevurm, som dessutom hotar att underminera de stabiliserande funktioner som den ’goda familjen’ fyller, nämligen som kultur-, traditions- och identitetsbärare, samt främjare av respekt mellan yngre och äldre generationer. Om alla dessa värden försvinner från ett samhälle riskerar det att förfalla i oigenkännlighet. Här definieras ’homoäktenskap’ som motsats till ’den goda familjen’.

I Sverigedemokraternas diskussion angående homosexuellas rätt till adoption, familj och äktenskap finns följande nyckelbegrepp (termerna reflekterar det sätt på vilket Sverigedemokraterna talar om begreppen):

- Homosexuella äktenskap
- Homosexuella föräldrar
- Barnets rättigheter
- Kärnfamilj som samhällsgrund

De ekvivalenskedjor som skapats kan skrivas på följande vis:

- 5) Homosexuella – olämpliga föräldrar – icke fullgod familj – olämplig miljö för barn – kränker barnets rättigheter
- 6) Homoäktenskap – nymodighet – motsats till god familj – skapar ett kultur-traditions- och identitetslöst samhälle – försvagar samhällsgrunden

Kontentan blir att Sverigedemokraterna ställer sig emot homosexuellas rätt till reproduktion, adoption och äktenskap, inte därför att man har något emot homosexuella i sig, utan för att man vill slå vakt om barnens rättigheter eller samhällets fortlevnad. Homosexuella utgör alltså potentiellt ett hot mot samhället (då de tillåts ingå äktenskap), eller kränkare av andras mänskliga rättigheter (då de tillåts adoptera/skaffa barn med hjälp av insemination).

3.1.3 Svenskarna/Sverigedemokraterna och mänskliga rättigheter

Förutom rollen som försvarare av de mänskliga rättigheterna och demokratin, ikläder sig Sverigedemokraterna i sin diskursiva kamp kring begreppet ’mänskliga rättigheter’ även rollen som offer. Detta görs både direkt, genom att peka på enskilda händelser då partiet som helhet eller enskilda partimedlemmar utsatts för diskriminering, och indirekt, då man pekar på systematisk diskriminering riktad mot gruppen svenskar (som man anser sig representera). En sökning på Sverigedemokraternas hemsida efter ’rättighet’ ger 78 träffar. Av dessa nämner 28 stycken mänskliga eller demokratiska rättigheter i allmänhet, 19 stycken handlar om Sverigedemokraters eller svenskars nekade eller kränkta rättigheter, och 5

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=237>

³² ”Familjen är hjärtats fosterland”

stycken handlar om invandrades, asylsökandes eller homosexuellas rättigheter.³³ En sökning på 'diskriminering' ger 28 träffar, där 6 stycken handlar om 'diskriminering av svenskar', 4 handlar om 'omvänd diskriminering'/'särslagstiftning', 5 handlar om 'diskriminering av Sverigedemokrater' och 6 stycken om att man anser att Diskrimineringsombudsmannen bör läggas ner. Helt uppenbart är att Sverigedemokraterna upplever sig vara offer för diskriminering.

Sverigedemokraterna upplever sig bland annat diskriminerade inom ramarna för yttrandefriheten. Denna upplevda diskriminering grundas bland annat i händelser kring valkampanjen inför riksdagsvalet 2002, och inför EU-valet 2004, då partiets valaffischer revs ner, partiets reklamkampanj stoppades av den skånska kollektivtrafiken och bokningar av möteslokaler ställdes in. Man upplever även en ovilja från 'etablissemangets' sida att ta dessa kränkningar av partiets yttrandefrihet på allvar.³⁴ Partiets ståndpunkt i frågan om yttrandefrihet summeras "yttrandefrihet finns inte, om den inte finns för meningsmotståndare [dvs. Sverigedemokraterna]".³⁵

Med anledning av de kränkningar man upplevde sig utsättas för under kampanjen inför EU-valet har Sverigedemokraterna i en skrivelse till FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter sänt en "vädjan om hjälp att återupprätta den svenska demokratin", och begärt "en granskning av övergreppen mot de demokratiska rättigheterna, som begåtts under den svenska EU-valrörelsen, samt att Förenta Nationerna skall skicka valobservatörer för att övervaka det svenska riksdagsvalet 2006."³⁶

Sverigedemokraterna fäster även uppmärksamhet vid vad de anser vara diskriminering av enskilda partimedlemmar. Denna direkta diskriminering tycks vara högst verklig, och rör två av partiets medlemmar.

Adam Marttinen, en av Sverigedemokraternas mer aktiva medlemmar, uteslöts ur Svenska Transportarbetareförbundet, då hans status som partiets kandidat till kyrkovalet blev känt, och Marttinen sades även upp från sin arbetsplats. Sverigedemokraterna menar att Marttinen är ett offer för vad man kallar "åsiktsdiskriminering".³⁷

En annan av partiets medlemmar, Richard Jomshof, stängdes av från sitt arbete som lärare, sedan en lokal tidning avslöjat hans kopplingar till Sverigedemokraterna. Sedan dess har Jomshof haft svårt att hitta anställning, och menar att han nekats ett flertal jobb på grund av sina kopplingar till Sverigedemokraterna. Partiet menar att Jomshofs rättigheter har kränkts, och hänvisar till Sveriges grundlagar och hemsidan regeringens webbplats om

---

³³ Dessa gör alla en negativ koppling mellan 'invandrare'/'asylsökande'/'homosexuell' och 'rättighet'. Söker man däremot på 'skyldighet' är 24% av texterna kopplade till 'invandrare', och 17% kopplade till 'Sverigedemokrater'.

³⁴ "Valsabotaget mot Sverigedemokraterna inlett" – Publicerad 2004-05-30, hämtad 2008-06-21
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=112>

³⁵ "RÅ 2004: uttalande av Riksårsmötet 2004" . Publicerad 2004-05-09, hämtad 2008-05-21
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=91>

³⁶ "Sverigedemokraterna vädjar om hjälp från Förenta Nationerna" – Publicerad 2004-06-12, hämtad 2008-05-21
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=122>

³⁷ "Eskilstuna Energi & Miljö sparkar sverigedemokrat" – Publicerad 2005-07-07, hämtad 2008-05-20
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=420>

mänskliga rättigheter.³⁸ Man anser att detta är en kränkning mot såväl Jomshofs rätt till arbete som hans yttrande- och åsiktsfrihet.³⁹

Den ekvivalenskedja som träder fram i dessa texter kan skrivas på följande sätt:

- 7) Sverigedemokraterna – diskriminerade – förtryckta av etablissemangen – offer för brott mot mänskliga rättigheter – söker hjälp från FN – starkare koppling Sverigedemokraterna-FN än FN-Sverige

En form diskriminering som Sverigedemokraterna lyfter fram som inte är riktad direkt mot partiet självt är vad man uppfattar som diskriminering av svenskar. Man har bland annat anmält svenska polisen för ”etnisk diskriminering” av svenskar. Anmälningen syftar på en platsannons, där Södertäljepolisen ”uttryckligen sagt att ett krav för att kunna söka tjänsten är att den sökande har ’utomnordisk bakgrund’”, något man anser vara ”öppen diskriminering av svenskar”.⁴⁰

”Parollen om ’allas lika värde’ verkar inte längre gälla svenskarna. Makthavarna är på väg att legalisera diskriminering av svenskar. Det senaste exemplet på detta är diskrimineringskommitténs ställningstagande för så kallad ’Positiv’ särbehandling av invandrare. Det svenska folket har redan fått betala dyrt för regeringens misslyckade invandrings- och integrationspolitik i form av bland annat höjda skatter, ökad kriminalitet och otrygghet. Vi tänker aldrig acceptera att svenskarna också degraderas till andra klassens medborgare i sitt eget land [...]”⁴¹

Sverigedemokraterna menar att positiv särbehandling (man kallar det även ’särslagstiftning’, eller ’negativ särbehandling’ [av svenskar]) är att likställa med diskriminering av svenskar på grund av etnisk tillhörighet, och alltså kränker svenskarnas rättigheter. Man menar att svenskarna som grupp inte längre omfattas av parollen ”allas lika värde”, och åberopar på så vis FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

Den ekvivalenskedja som skapas i diskussionen kring positiv särbehandling kan skrivas på följande sätt:

- 8) Positiv särbehandling – (etnisk) diskriminering av svenskar – kränkning av svenskarnas mänskliga rättigheter – degradering av svenskar till andra klassens medborgare – uteslutning av svenskar från beskydd av FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna

Återigen sker denna förlust för svenskarna på bekostnad av invandrarna, som alltså än en gång (tillsammans med makthavarna/etablissemangen) anses underminera och hota det svenska samhällets demokratiska grunder.

---

³⁸ Adressen till denna är www.manskligarattigheter.gov.se

³⁹ ”Är Sverige en demokrati? Har vi ett rättssamhälle?” – Publicerad 2005-01-17, hämtad 2008-05-20
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=192>

⁴⁰ ”Sverigedemokraterna anmäler polisen för etnisk diskriminering” – Publicerad 2005-12-01, hämtad 2008-05-20
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=521>

⁴¹ ”Sverigedemokraterna anmäler polis för etnisk diskriminering”

3.2 FN och den etablerade diskursen kring mänskliga rättigheter

Sverigedemokraterna förespråkar en rad lagändringar inom den svenska invandrings- och asylpolitiken. Partiet menar, som visats ovan, att den svenska tolkningen av FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna är felaktig. Man anser att den tolkning som är korrekt, och som man menar är starkt etablerad utanför Sverige, skiljer sig från den svenska i ett antal avseenden. Jag kommer nedan att gå igenom dessa skillnader, och undersöka hur förenlig Sverigedemokraternas tolkning av begreppet 'mänskliga rättigheter' är med själva konventionstexterna, och den etablerade diskursen kring dessa.

Centralt för argumentationen nedan är det inom diskursen kring de mänskliga rättigheterna etablerade förbudet mot diskriminering på grund av "ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt".⁴²

3.2.1 FN och invandring/asyl

Fråntagande av medborgarskap från "invandrare som beviljats medborgarskap på felaktiga grunder"

I FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna fastslås att "Envar har rätt till en nationalitet"⁴³ Det är alltså oförenligt med de mänskliga rättigheterna att frånta en individ med enkelt medborgarskap detta. Svensk lag tillåter visserligen dubbelt medborgarskap, men det är inte alla länder som har en sådan lagstiftning. Medborgare i länder vars lagstiftning inte tillåter dubbelt medborgarskap tvingas ge upp sitt tidigare medborgarskap i samband med att man beviljas svenskt medborgarskap.

Detta innebär att endast de som av sina tidigare medborgarstater tillåts hålla dubbla medborgarskap kan fråntas det svenska. Eftersom den av Sverigedemokraterna föreslagna lagstiftningen alltså skulle komma att särskilja mellan individer på grund av nationell härkomst, framstår det som högst sannolikt att en sådan lagstiftning av FN skulle bedömas som oförenlig med konventionerna om de mänskliga rättigheterna.⁴⁴

---

⁴² Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 2§1, se även ICCPR art 12§4

⁴³ Allmän Förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 15§1

⁴⁴ Se bl.a. Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, art.3

”Utvisning av kriminella invandrare”

Det är något oklart hur begreppet ’invandrare’ skall tokas i Sverigedemokraternas politik. Det innefattar naturligtvis utländska medborgare som befinner sig på svenskt territorium. Av Sverigedemokraternas ambition att ”frånta invandrare som beviljats medborgarskap på felaktiga grunder” framgår att ’invandrare’ även innefattar svenska medborgare. Att utvisa en ’kriminell’ svensk medborgare måste tolkas som att denna ska landsförvisas, och fråntas sitt svenska medborgarskap (eftersom kriminella svenska medborgare hamnar under det svenska rättsväsendets jurisdiktion). Denna kategori av ’invandrare’ kan inte, som visats ovan, utvisas från Sverige utan att kränka de mänskliga rättigheterna.

Definieras ’invandrare’ som individer utan svenskt medborgarskap ser reglerna något annorlunda ut. ICCPR art. 13 lyder:

”En utlänning som lagligen befinner sig inom en konventionsstats territorium får avlägsnas därifrån endast efter ett beslut som fattats i laga ordning. Om inte tvingande skäl som hänför sig till den nationella säkerheten talar mot det, skall personen tillåtas framlägga de skäl som talar mot avlägsnandet och få sin sak omprövad av behörig myndighet eller av en eller flera personer som särskilt utsetts av myndigheten, och får för detta ändamål företrädas inför denna myndighet.”⁴⁵

’Utlänning’ skall här tolkas som avseende alla icke-medborgare, såväl medborgare i annan stat som statslösa och flyktingar.⁴⁶ Utvisning av sådan individ får endast genomföras efter att beslut fattats i ”laga ordning”, dvs. beslut fattade i enlighet med svensk lagstiftning och principen om allas likhet inför lagen.

Undantaget angående ”tvingande skäl som hänför sig till den nationella säkerheten” skall tolkas som allvarliga hot av politisk eller militär natur. Individer som avses här är till exempel ”farliga spioner, agenter eller terrorister”.⁴⁷ Dessa omständigheter upphäver principen om utvisning grundad i beslut fattade i laga ordning.⁴⁸

Särskilda regler angående utvisning föreligger för individer som åtnjuter flyktingstatus. *Non-refoulement*-principen innebär att:

”Fördragsslutande stat må icke, på vilket sätt det vara må, utvisa eller avvisa flykting till gränsen mot område varest hans liv eller frihet skulle hotas på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.”⁴⁹

Denna princip upphör dock att gälla under vissa förutsättningar:

---

⁴⁵ ICCPR, art. 13

⁴⁶ Nowak, 2005. Sid. 292

⁴⁷ Nowak, 2005. Sid. 300

⁴⁸ Nowak, 2005. Sid. 300

⁴⁹ Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, art. 33§1

”Denna bestämmelse må likväl icke åberopas av flykting, vilken föreligger skälig anledning att betrakta som en fara för det lands säkerhet i vilket han uppehåller sig eller vilken, med hänsyn till att han genom lagakraft-ägande dom har dömts för synnerligen grovt brott, utgör en samhällsfara i sagda land.”⁵⁰

Detta innebär att individer som gjort sig skyldiga (och dömts för) ”synnerligen grovt brott” eller bedöms utgöra en fara för samhället *kan* utvisas. Det finns dock undantag för detta. Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning innehåller följande stycken:

”Ingen konventionsstat skall utvisa, återföra eller utlämna en person till en annan stat, i vilken det finns grundad anledning att tro att han skulle vara i fara för att utsättas för tortyr.”⁵¹

”Inga som helst särskilda omständigheter, vare sig krigstillstånd eller krigshot, inre politisk instabilitet eller annan nödsituation får anföras för att rättfärdiga tortyr.”⁵²

Detta innebär att *ingen* får utvisas om det finns ”grundad anledning att tro” att den utvisade skulle komma att utsättas för tortyr. Detta inkluderar individer som bedöms utgöra samhällsfara.

Det är något oklart på vilket sätt Sverigedemokraternas politiska ambition att utvisa ’kriminella invandrare’ skall tolkas. Huruvida denna ambition är förenlig med de mänskliga rättigheterna beror, som visats ovan, på innebörden av termen ’invandrare’, såväl som på huruvida det finns anledning att tro att den utvisade skulle komma att utsättas för tortyr.

”Tillfälligt totalstopp för invandring”

Det är ingen mänsklig rättighet att tillåtas bo i Sverige, och att neka resten av världens befolkning detta utgör alltså ingen kränkning av de mänskliga rättigheterna.⁵³ Sverige har däremot en skyldighet att tillgodose flyktingars skyddsbehov, vilket innebär att man åtagit sig att efter saklig bedömning tillåter person som uppfyller flyktingstatus att vistas i landet, och att denna åtnjuter vissa rättigheter.⁵⁴ Så länge totalstoppet för invandring inte kommer att gälla även flyktingar verkar detta inte strida mot några av Sverige ratificerade konventioner.

Däremot bör läsaren fråga sig huruvida Sverigedemokraternas föreslagna politik är realistiskt genomförbar. Ett sådant totalstopp för invandring skulle t.ex. med nödvändighet föregås av utträde ur Europeiska Unionen, vilken för närvarande tillåter fri förflyttning över gränserna mellan medlemsländerna.

---

⁵⁰ Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, art. 33

⁵¹ Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, art. 3§1

⁵² Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, art. 2§2

⁵³ Nowak, Manfred, 2005. U.N. Covenant on Civil and Political Rights – CCPR Commentary. Andra upplagan. Kehl, Tyskland: N.P. Engel Verlag. Sid. 263

⁵⁴ Se Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning

”Assimilering av de invandrare som har avsikten och förmågan att bli svenskar”

Assimilering innebär att ”en grupps kulturella särart utplånas eller överges i mötet med majoritetssamhället genom hårda krav på anpassning till dominerande normer för socialt beteende.”⁵⁵ Den naturliga följdfrågan blir här vad som menas med att ”bli svensk”. Sverigedemokraterna definierar ’svensk’ på följande sätt:

”Svensk är den som har en helt övervägande svensk identitet, och som av sig själv och av andra svenskar uppfattas som svensk. Partiet gör dock en tydlig åtskillnad på nationstillhörighet och medborgarskap och menar att alla svenska medborgare skall ha samma rättigheter och skyldigheter.”⁵⁶

Sverigedemokraterna menar att man inte anser att nationstillhörighet är kopplat till medborgarskap, och etiketten ’svensk’ inte är synonymt med ’svensk medborgare’. Detta innebär att en individ kan vara svensk medborgare *utan* att vara ’svensk’.

Den uttalade ambitionen att eftersträva assimilering av de invandrare som ”har avsikten [...] att bli svenskar” innebär alltså i enlighet med stycket ovan endast att de som *vill* förändra sin kulturella identitet, skall uppmuntras i detta. Man kan ha vilka åsikter som helst i denna fråga, men det tycks inte finnas ingenting i FN:s konventioner om de mänskliga rättigheterna som förhindrar detta. Det är dock viktigt att uppmärksamma att denna ’uppmuntran’ att förändra den kulturella identiteten inte får utformas som restriktioner ålagda grupper som inte anses ’svenska’. En sådan diskriminerande politik torde vara mycket svår att förena med Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter:

”I de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter, skall de som tillhör sådana minoriteter inte förvägras rätten att i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, bekänna sig till och utöva sin egen religion och använda sitt eget språk.”⁵⁷

Att ’alla svenska medborgare’ i Sverigedemokraternas ögon faktiskt skall åtnjuta samma rättigheter är dock något som bör ifrågasättas. Partiet anser att ’invandrare’ bör kunna framtas sitt medborgarskap. Denna grupp har alltså *inte* samma medborgerliga rättigheter som gruppen ’svenskar’, eftersom en av dessa rättigheter är just rätten till medborgarskap.⁵⁸

---

⁵⁵ Sverige mot rasism, sökord ’assimilering’. Hämtad 2008-05-22

http://www.sverigemotrasism.nu/templates/svNormal_2536.asp

⁵⁶ ”Invandringpolitiskt program” – Publicerad 2005-07-19, hämtad 2008-05-22

http://www.sverigedemokraterna.net/asikt_text.php?action=fullnews&id=847

⁵⁷ ICCPR, art. 27

⁵⁸ Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna, art. 2§1

”Undvika integration av flyktingar för att underlätta återflytt”

Tanken bakom Sverigedemokraternas förslag är att en individ som inte integrerats i det svenska samhället kommer att ha lättare att återvända till sitt ’hemland’. Eftersom invandrare och flyktingar, som visats ovan, av Sverigedemokraterna förknippas med kostnader, brottslighet och samhällsbördor, anser man det mer önskvärt att en flykting väljer återflytt, istället för att permanent bosätta sig i Sverige. Med detta i åtanke vill man alltså ’underlätta’ denna återflytt, och menar att detta sker bäst genom att inte blanda upp eller förvirra flyktingens kulturella/nationella identitet. Alltså vill man att dessa flyktingar ska undvika att integreras i det svenska samhället.

I Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning står följande att läsa:

”Fördragsslutande stat skall så mycket som möjligt underlätta flyktingars införlivande med samhället [...]”⁵⁹ Detta bör innebära att den yttryckliga ambitionen att undvika integration av flyktingar inte är förenlig med denna konvention.

Sverigedemokraterna presenterar ingen tydlig plan för hur integrationen av flyktingar skall undvikas. Det verkar dock rimligt att dra slutsatsen att detta inte kommer att ske på naturlig väg, där flyktingar själva väljer att helt isolera sig från samhället i övrigt. Istället krävs att flyktingar aktivt undanhålls möjligheten att interagera med det lokala samhället, och hålls separerade från detta.

Det förekommer i dagens Sverige redan en reell segregering i samhället, vars utsträckning man förvisso kan diskutera, men som trots allt är ett verkligt samhällsfenomen. Sverigedemokraterna talar om vad de kallar för ’invandrarghetton’, och ser dessa som problematiska yttringar av den misslyckade ’multikulturalistiska’ invandringspolitiken.⁶⁰ Det verkar alltså inte vara denna typ av segregering som Sverigedemokraterna efterlyser i den föreslagna hanteringen av asylsökande.

Mycket talar för att den politik som Sverigedemokraterna föreslår, där man strävar efter att ’undvika integration’, skulle resultera i upprättandet av någon form av statliga anstalter, där flyktingar kan hållas separerade från det övriga samhället. Resultatet av en sådan politik skulle med nödvändighet innebära en rad restriktioner ålagda flyktingar inom Sveriges gränser, bland annat en begränsning av rörelsefriheten, något som avhandlas i ICCPR artikel 12:⁶¹

”1. Envar som lagligen befinner sig på en stats område äger rätt att där röra sig fritt och fritt välja bosättningsort [...]

---

⁵⁹ Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, art. 34

⁶⁰ ”Invandrings- och flyktingpolitik” – Publicerad 2005-05-01, hämtad 2008-05-22

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=250>

”Svenskheten och hycklarnas parad” – Publicerad 2007-03-10, hämtad 2008-05-22

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=800>

⁶¹ Se även Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, art 13, såväl som ICERD, art 5§d(i).

3. Ovannämnda rättigheter må icke underkastas andra inskränkningar än sådana, som stadgas i lag och är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen ('ordre public'), den allmänna hälsovården eller sedligheten eller andra personers fri- och rättigheter samt är förenliga med övriga i denna konvention inskrivna rättigheter.”⁶²

Här fastslås att alla individer som lagligen befinner sig på svenskt territorium skall ha rätt att röra sig fritt. En människa som beviljats flyktingstatus enligt svensk lag har naturligtvis laglig rätt att befinna sig på svenskt territorium. Det är alltså inte förenligt med ICCPR artikel 12 att inskränka dessa individers rörelsefrihet.

Undantagen i ICCPR artikel 12 som tillåter inskränkningar av rörelsefriheten är när denna hotar den nationella säkerheten, den allmänna ordningen, eller *ordre public*, den allmänna hälsovården eller sedligheten, eller andra personers fri- och rättigheter. Att flyktingars rörelsefrihet skulle vara ett hot mot något av dessa ter sig absurt, och skulle behöva underbyggas med *mycket* starka argument. Nowak gör klart att *ordre public* inte skall tolkas som enbart som frånvaron av oordning, utan även innefattar alla de ”universellt accepterade grundläggande principer, förenliga med respekten för de mänskliga rättigheterna, på vilka ett demokratiskt samhälle är byggt”.⁶³ Hot mot den ’allmänna ordningen’ innebär inte samma sak som hot mot upprätthållande av *status quo*. Inskränkningar av rörelsefrihet av grupper definierade efter etnisk eller nationell tillhörighet är *aldrig* förenliga med ICCPR artikel 12§4, inte ens när dessa inskränkningar utgör en del av den allmänna ordningen i en stat (till exempel i Sydafrika under apartheid-eran).⁶⁴

Att skilja på grupper av människor efter etnisk/nationell tillhörighet är grundtanken i ett apartheidsystem; apartheid betyder på Afrikaans just ’avskildhet’ eller ’åtskillnad’.⁶⁵ I ett sådant system begränsas bland annat den segregerade gruppens rörelsefrihet och möjligheter att välja bosättningsort. Det finns all anledning att misstänka att den av Sverigedemokraterna föreslagna tvångssegregeringen av flyktingar mycket väl skulle kunna resultera i ett apartheid-liknande samhälle.

Återflytt som “slutgiltig lösning på flyktingproblemet”

På UNHCR:s hemsida står följande att läsa:

“[UNHCR’s] primary purpose is to safeguard the rights and well-being of refugees. It strives to ensure that everyone can exercise the right to seek asylum and find safe refuge in another State, with the option to return home voluntarily, integrate locally or to resettle in a third country.”⁶⁶

---

⁶² ICCPR, art 12.

⁶³ Nowak, 2005. Sid. 277, min övers.

⁶⁴ Nowak, 2005. Sid. 277

⁶⁵ Nationalencyklopedin, 1989. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker.

⁶⁶ UNHCR – Basic Facts http://www.unhcr.se/en/Basics/basics_index_en.html

Här framgår att UNHCR:s primära syfte är att säkerställa flyktingars rättigheter och välmående. En aspekt av detta är att man eftersträvar att flyktingar skall ha *möjligheten* att *frivilligt* kunna återvända till sitt hemland, när situationen så tillåter. Att en flyktings val att bosätta sig i landet där hon eller han beviljats asyl skulle vara ett mindre önskvärt alternativ ur UNHCR:s perspektiv, är en feltolkning.

Den springande punkten i sammanhanget är begreppet 'flyktingproblemet'. Ur Sverigedemokraternas synvinkel är problemet att Sverige mottar flyktingar som sedan blir en belastning på samhället. Den naturliga lösningen på detta problem blir att flyktingarna ska lämna Sverige så snart så är möjligt, förslagsvis till sitt ' eget' land, eftersom det vore mycket begärt att belasta ett tredje land med Sveriges 'flyktingbörda'.

UNHCR och FN har dock en annan syn på vad som är kärnan i 'flyktingproblemet'. Problemet är inte att mottagarländerna är skyldiga att uppehålla flyktingens liv på egen bekostnad. UNHCR är en organisation som är konstruerad för att tillgodose flyktingarnas rättigheter, inte staters. 'Flyktingproblemet' är ur UNHCR:s perspektiv att det överhuvudtaget *finns* flyktingar, att människor ska *behöva* fly sina hem, och UNHCR:s främsta syfte är att individuella flyktingars rättigheter tillgodoses, inte att stater skall slippa belastas med kostnader.⁶⁷

Sverigedemokraternas tolkning av UNHCR:s värderingar som att dessa vore förenliga med den av partiet föreslagna segregeringen av flyktingar är helt felaktig. UNHCR nämner explicit att man ser det som problematiskt att flyktingar lämnar sina asylgivarländer till följd av försvårade levnadsförhållanden eller till följd av att flyktingarna inte längre åtnjuter värdlandets gästfrihet. UNHCR likställer detta med ofrivillig flytt, och är alltså att betrakta som ännu en flykt.⁶⁸

3.2.2 FN och homosexuellas rättigheter

Rätten att ingå äktenskap

1. Familjen är samhällets naturliga och grundläggande enhet och är berättigad till samhällets och statens skydd.
2. Rätten för giftasvuxna män och kvinnor att ingå äktenskap skall erkännas.⁶⁹

Att familjen är samhällets grundläggande enhet är en åsikt som delas av FN. Däremot finns inget som säger att den familj som avses i ICCPR är en traditionell kärnfamilj där de individuella rollerna är biologiskt kodade, utan 'familj' bör

---

⁶⁷ UNHCR, 1995. "The State of the World's Refugees 1995 – In Search for a Solution". Oxford: Oxford University Press. Passim. <http://www.unhcr.org/publ/PUBL/3eedd83d2.pdf>

⁶⁸"The State of the World's Refugees 1995 – In Search for a Solution". Sid. 2

⁶⁹ ICCPR, art 23

tolkas som en socialt konstruerad institution definierad utifrån medlemmarnas förhållande till varandra.⁷⁰ Det innebär alltså inte att det Sverigedemokraterna kallar 'homofamiljer' av FN ses som ett hot mot den traditionella familjen eller samhället.

Vad gäller homosexuellas rätt till äktenskap har ICCPR art. 23§2 tolkats som att avsikten med att skriva "män och kvinnor" istället för "alla människor" eller "alla individer" var just att erkänna som äktenskap enbart föreningen mellan en man och en kvinna.⁷¹ Detta innebär att stater i dagsläget inte uppfattas ha något ansvar att garantera homosexuella par rätten till giftermål.⁷² Däremot är det viktigt att hålla i åtanke att om en stat "upprätthåller oersonliga skillnader mellan gifta och samkönade par i fråga om åtnjutande av andra rättigheter" kan detta komma att kränka ICCPR artikel 26, som fastslår allas likhet inför lagen.⁷³ Vidare skall ICCPR art. 23 inte tolkas såsom att äktenskap är en grundförutsättning för att åtnjuta beskydd under art. 23§1, utan gäller även samkönade familjer.⁷⁴

Rätten att skaffa barn

Rätten att grunda en familj bygger på rätten att skaffa barn, vilket innefattar fortplantning på såväl 'naturlig' som 'artificiell' väg. Detta innebär att stater har en skyldighet att avstå från att införa restriktioner kring fortplantning.⁷⁵ Sverigedemokraternas önskan att "återgång från besluten om att ge [...] lesbiska par rätt till insemination"⁷⁶ är alltså *inte* förenlig med ICCPR.

Rätten till adoption

Adoption är inte menat att i första hand tillgodose en rättighet för adoptivföräldrarna, utan för att tillgodose barnets rätt till en familj.⁷⁷ Vidare skall adoption ske med barnets bästa intressen i åtanke.⁷⁸ Sverigedemokraterna menar att placering av ett barn i en 'homofamilj' strider mot denna princip (eftersom 'homofamiljen' i Sverigedemokraternas ögon inte utgör en fullgod familj). Vad som utgör "barnets bästa" kan inte objektivt fastslås, utan måste bedömas från fall till fall. En rimlig tolkning av detta bör dock vara att de rättigheter som fastslås i ICRC skall uppfyllas.

Grundprincipen bakom adoptioner är att tillgodose barnets rätt till en *familj*. Detta innebär att bedömning bör göras efter de *individuella* adoptivföräldrarnas möjligheter att tillgodose barnets rättigheter, såsom de inskrivits i konventionen om barnets rättigheter. Som visats ovan skall begreppet 'familj' inom diskursen

---

⁷⁰ Nowak, 2005. Sid. 516.

⁷¹ Nowak, 2005. Sid. 526

⁷² Nowak, 2005. Sid.526

⁷³ Nowak, 2005. Sid.527, min övers.

⁷⁴ Nowak, 2005. Sid.527

⁷⁵ Nowak, 2005. Sid.533

⁷⁶ "Valmanifest 2006 – Familjen är hjärtats fosterland" – Publicerad 2006-03-26, hämtad 2008-05-16
<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=606>

⁷⁷ ICRC, art. 20

⁷⁸ ICRC, art. 21

kring de mänskliga rättigheterna tolkas som en social konstruktion snarare än en sammansättning individer enligt bestämda biologiska kriterier. En samkönad familj måste anses fylla samma funktioner som en traditionell kärnfamilj.⁷⁹ Detta innebär att även homosexuella par bör kunna tillerkännas möjligheten att adoptera, så länge paret kan anses ha möjlighet att tillgodose barnets rättigheter såsom de står att läsa i konventionen om barnets rättigheter.

3.2.3 FN och diskriminering/särbehandling

'Negativ särbehandling' av svenskar

Det Sverigedemokraterna benämner som 'negativ särbehandling av svenskar' eller 'särslagstiftning' kallas normalt för 'positiv särbehandling'. Sådan lagstiftning berörs bland annat i Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering:

"Särskilda åtgärder som enbart syftar till att trygga en godtagbar utveckling för sådana rasgrupper, etniska grupper eller enskilda personer som har behov av skydd för att på lika villkor kunna åtnjuta och utöva sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter skall inte betraktas som rasdiskriminering, så länge dessa åtgärder inte leder till att olika rättigheter bibehålls för olika rasgrupper eller att de består när deras syften har uppnåtts."⁸⁰

Sådana åtgärder, inklusive lagstiftning, som syftar till att motverka och balansera diskriminering är tillåtna. Dessa åtgärder skall dock avskaffas så snart den diskriminering de avser uppväga har försvunnit. Att hävda att så vore fallet i Sverige är knappast grundat i en realistisk bedömning av dagsläget. Det föreligger alltså inga grunder att anse att det idag förekommer en systematisk 'negativ särbehandling av svenskar' i strid med de rättigheter som fastställts i FN:s konventioner.

Åsikts- och yttrandefrihet

Åsikts- och yttrandefriheten skyddas bland annat av ICCPR art. 19:

1. Ingen får utsättas för ingripande för sina åsikters skull.
2. Var och en har rätt till yttrandefrihet. I denna rätt ingår frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida uppgifter och idéer av alla slag, i tal, i skrift och i tryck, i konstnärlig form eller genom annat valfritt uttrycksmedel.
3. Utövandet av de rättigheter som avses i punkt 2 medför särskilda skyldigheter och särskilt ansvar. Detta utövande får därför underkastas vissa inskränkningar men endast sådana som är angivna i lag och som är nödvändiga

---

⁷⁹ Nowak, 2005. Sid.516

⁸⁰ ICERD, art. 1§4

- a) för att respektera andra människors rättigheter eller anseende,
- b) för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen, folkhälsan eller sedligheten.”⁸¹

Då Sverigedemokraternas reklamkampanj stoppades under EU-valrörelsen gjordes detta med motiveringen att reklamen hade varit stötande för Skånetrafikens resenärer.⁸² Reklamens budskap löd: ”Vi fick behålla snuset, men har förlorat vår frihet. Rösta svenskt.”⁸³ Att detta budskap i sig skulle uppfattas som stötande är inte troligt. Snarare handlar det om att det var avsändaren i sig, Sverigedemokraterna, och partiets politiska åsikter, som skulle uppfattas som stötande. Begränsande av yttrandefriheten på sådan grund är troligen inte förenlig med ICCPR art. 19.⁸⁴

Rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar

Rätten att ansluta sig till fackföreningar regleras i Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter:

”Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra följande:

- a) Rätten för var och en att, i syfte att främja och tillvarata sina ekonomiska och sociala intressen, bilda fackföreningar tillsammans med andra och att, om det är förenligt med vederbörande förenings stadgar, ansluta sig till en fackförening efter eget val. Utövandet av denna rättighet får inte underkastas andra inskränkningar än sådana som är lagstadgade och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen eller för skyddande av andras rättigheter och friheter.”⁸⁵

Rätten att ansluta sig till en fackförening får alltså inte utsättas för andra inskränkningar än sådana som är lagstadgade och nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen eller andras rättigheter och friheter. Detta torde tolkas som att uteslutning ur en fackförening enbart på grundval av personlig politisk övertygelse innebär en kränkning av ICESCR art. 8.

Rätten till arbete

Rätten till arbete regleras i ICESCR, artikel 6:

- ”1. Konventionsstaterna erkänner rätten till arbete, som omfattar rätten för var och en att kunna förtjäna sitt uppehälle genom fritt valt eller antaget arbete, och åtar sig att vidta lämpliga åtgärder för att trygga denna rätt.
- 2. De åtgärder som konventionsstaterna skall vidta för att till fullo trygga denna rätt skall omfatta teknisk vägledning och yrkesvägledning samt

---

⁸¹ ICCPR, art. 19

⁸² ”Dålig reklam för politiken”, Sydsvenska dagbladet. Publicerad 2006-12-20, hämtad 2008-05-25. <http://sydsvenskan.se/opinion/article204704.ece>

⁸³ ”Dålig reklam för politiken”

⁸⁴ Nowak, 2005. Sid. 462-467

⁸⁵ ICESCR, art. 8§1

program, riktlinjer och metoder som syftar till att trygga en jämn utveckling på det ekonomiska, sociala och kulturella området samt full sysselsättning på villkor som garanterar att varje individ åtnjuter de grundläggande politiska och ekonomiska friheterna.”⁸⁶

Det är alltså statens skyldighet att se till att medborgare har möjlighet att fritt välja yrke utan inskränkningar i de *grundläggande politiska och ekonomiska friheterna*. En av dessa friheter är åsiktsfriheten.

I fallet Richard Jomshof har en individ nekats anställning på grund av sin personliga politiska uppfattning. Uppsägningen tycks inte grundad på skäl såsom att Jomshof aktivt sökt sprida politiska budskap av kränkande natur i utövandet av sitt yrke.

Hade så varit fallet hade anställningen kunnat avslutas med hänvisning till respekten för andra människors rättigheter eller anseende enligt ICCPR art. 19§3(a). I beaktande av den information som finns att tillgå tycks det dock sannolikt att Sverige kränkt Jomshofs rätt till åsiktsfrihet, alternativt har brustit i sitt ansvar att skydda Jomshofs rättigheter enligt ICESCR art. 6 i samband med ICCPR art. 19.

---

⁸⁶ ICESCR, art. 6

4 Sammanfattning

För att undersöka vilka värden Sverigedemokraterna lägger i begreppet 'mänskliga rättigheter', och vilka positioner partiet anser att olika grupper har i förhållande till detta begrepp, undersökte jag de ekvivalenskedjor som fanns i partiets texter. De ekvivalenskedjor jag lyfte fram var:

- 1) Utlänning/flykting – samhällsbörda – brottsling
- 2) Slapp Svensk invandringspolitik – samhällskostnad – lösning: återflytt/deportering – i linje med UNHCR:s policy
- 3) Sverigedemokraterna – försvarar demokrati – förvarar mänskliga rättigheter (FN) – misstänkliggörs av ett världsfrånvänt och elitistiskt etablissemanng
- 4) Islam – kränker de mänskliga rättigheterna – motståndare till demokrati – motståndare till jämlikhet
- 5) Homosexuella – olämpliga föräldrar – icke fullgod familj – olämplig miljö för barn – kränker barnets rättigheter
- 6) Homoäktenskap – nymodighet – skapar ett kultur-, traditions- och identitetslöst samhälle – försvagar samhällsgrunden
- 7) Sverigedemokraterna – diskriminerade – förtryckta av etablissemanget – offer för brott mot mänskliga rättigheter – söker hjälp från FN – starkare koppling Sverigedemokraterna-FN än FN-Sverige
- 8) Positiv särbehandling – (etnisk) diskriminering av svenskar – kränkning av svenskarnas mänskliga rättigheter – degradering av svenskar till andra klassens medborgare – uteslutning av svenskar från beskydd av FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna

Denna överblick gör det tydligt att Sverigedemokraterna förknippar 'invandrare', 'flyktingar' och 'utlänningar' med 'brottslighet', 'samhällskostnader', 'hot mot demokratin' och 'kränkningar av de mänskliga rättigheterna'. 'Homosexuella' förknippas med 'samhällsfara' och 'kränkningar av barns rättigheter'. 'Sverigedemokraterna' framställs som 'försvarare' av de 'mänskliga rättigheterna', 'demokratin' och 'jämställdheten', tätt sammanbundna med FN och dessutom som 'offer' för kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Sverigedemokraterna har som politisk målsättning bland annat att frånta individer sitt medborgarskap, att tvångssegregera grupper efter etnisk eller nationell tillhörighet, och en ambition att återflytt skall vara den 'slutgiltiga lösningen' på 'flyktingproblemet'. Samtliga av dessa ambitioner har visats vara helt eller delvis oförenliga med FN:s traktater om de mänskliga rättigheterna.

Vissa oklarheter föreligger vad gäller Sverigedemokraternas ambition att assimilera invandrare, att stänga Sveriges gränser för invandring, och att utvisa kriminella invandrare. Dessa ambitioner *kan* vara förenliga med FN:s traktater om de mänskliga rättigheterna, men beroende på innebörden i nyckelbegreppen

'invandrare' och graden av frivillighet i den tänkta assimileringen kan dessa ambitioner också innebära kränkningar av samma lagtexter. Ingen får *tvingas* avsäga sig sin kulturella identitet, under inga omständigheter får 'totalstopp för invandring' leda till att asylsökande nekas inträde, och utvisning av 'kriminella invandrare' måste ske i enlighet med *non-refoulement*-principen och får inte innebära fråntagande av individens medborgarskap i fall då dessa endast har status som svenska medborgare.

Sverigedemokraterna anser att homosexuella skall nekas rätten till äktenskap, rätten till adoption, och rätten till fortplantning med hjälp av artificiell insemination, med hänvisning till att utövandet av dessa rättigheter a) kränker andra individers (barns) rättigheter, och b) underminerar familjens ställning som samhällsbärande. Sverigedemokraternas tolkning av diskursen kring mänskliga rättigheter i samtliga av dessa frågor har visats sakna stöd i FN:s traktater om de mänskliga rättigheterna. Snarare är den av Sverigedemokraterna föreslagna politiken att uppfatta som innebärande kränkningar av homosexuellas mänskliga rättigheter.

Sverigedemokraternas menar också att det idag förekommer etnisk diskriminering av svenskar i Sverige, något som har visats helt sakna grund i FN:s traktater om de mänskliga rättigheterna. Snarare bygger Sverigedemokraternas argument på okunskap eller missuppfattningar från partiets sida vad gäller FN:s ambition att upphäva diskriminering genom tillfällig positiv särbehandling.

Avslutningsvis anser Sverigedemokraterna att partiet och enskilda partimedlemmar utsatts för kränkningar. Jag har visat att det finns belägg för att anse att partiet såväl som enskilda medlemmar har utsatts för kränkningar av åsiktsfriheten/ yttrandefriheten, rätten att ansluta sig till fackförbund och rätten till arbete.

5 Slutdiskussion

Sverigedemokraternas tolkning av diskursen kring mänskliga rättigheter är allt annat än entydig. Det är tydligt att partiet är månt om att värna om de rättigheter som tillfaller dem själva och 'svenskarna'. Partiet har tagit fasta på de tillfällen då de egna rättigheterna har kränkts, och opponerar sig mot detta med hänvisningar till vad man anser vara relevanta avsnitt i den juridiska texten inom området mänskliga rättigheter. Partiet har också ansett sig föra 'svenskarnas' talan, då man bland annat anmält polisen för etnisk diskriminering av denna grupp.

Vad gäller andra rättighetssubjekt än Sverigedemokrater och 'svenskar' är partiets ståndpunkt annorlunda. Partiet intresserar sig inte för att tydliggöra vilka rättigheter dessa grupper skall åtnjuta, utan fokuserar i stället på de restriktioner man anser att grupperna skall åläggas. 'Invandrades' rättigheter begränsas främst till rätten att lämna Sverige fortast möjligt, medan 'homosexuellas' rättigheter inskränks till rätten att leva i barnlösa förhållanden utan skydd i form av äktenskapslagstiftning.

Då det är tydligt att Sverigedemokraterna inte är ett parti som månar om att säkerställa utsatta gruppers mänskliga rättigheter måste man ställa sig frågan vilket syfte partiet då har med sin ambition att knyta an till diskursen kring de mänskliga rättigheterna.

Som varje politiskt parti strävar Sverigedemokraterna efter att nå en position där det är möjligt att realisera sina politiska ambitioner. I dagsläget är det nödvändigt att förhålla sig till de mänskliga rättigheterna för att tas på allvar i politiska sammanhang. Att hävda att Sverigedemokraterna inte inser detta är i min åsikt att gravt underskatta partiets kompetens. Det verkar högst rimligt att anta att partiet i sin strävan efter att uppnå riksdagsposition har sett sig nödgade att positionera sig i förhållande till diskursen om de mänskliga rättigheterna, ett antagande som finner stöd i att partiet 2005 inkluderade en referens till FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna i sitt politiska principprogram.

Att uttalat emotsätta sig FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna vore idag närmast likvärdigt med politiskt självmord, något som även Sverigedemokraterna tycks ha insett. Resultatet av en sådan insikt leder till två möjligheter: antingen att *föra* en politik i linje med vad som är förenligt med de mänskliga rättigheterna, eller att *framställa* det som att den förda politiken är förenlig med de mänskliga rättigheterna. Sverigedemokraterna har uppenbarligen valt den senare linjen, och menar att de aspekter av den egna politiken som är oförenliga med mänskliga rättigheter helt enkelt beror på en feltolkning av begreppet på svensk nivå.

Jag anser att denna uppsats tydligt visat att Sverigedemokraternas politik till stora delar är oförenlig med begreppet mänskliga rättigheter, inte bara såsom det

tolkas i en svensk kontext, utan som det faktiskt etablerats i de internationella avtal som ligger till grund för den folkrättsliga innebörden av begreppet.

Avslutningsvis ser jag det som högst olyckligt att Sverigedemokraterna och enskilda partimedlemmar har utsatts för begränsningar av yttrande- och åsiktsfriheten. Att bemöta politiska åsiktsmotståndare med censur och förtryck är inte förenligt med god demokratisk ordning, och under inga omständigheter bör Sverigedemokraterna i fortsättningen ges möjlighet att porträttera sig som offer. Detta underminerar det svenska samhällets trovärdighet, och stärker partiets möjligheter att förespråka vad som bara kan beskrivas som en människorättsvidrig politik.

I stället måste åsiktsmotsättningar av denna typ bemötas med diskussion, och framför allt *information*. Detta kan kanske upplevas som kostsamt och arbetsamt, men i min åsikt är det ytterst viktigt att bemötandet av främlingsfientliga och homofoba politiska åsikter måste anses vara en samhällsangelägenhet av hög prioritet. Förhoppningsvis skulle ett sådant bemötande av Sverigedemokraternas ansats att tolka 'mänskliga rättigheter' i enlighet med sina politiska ambitioner i förlängningen komma att fungera som en katalysator i den fortlöpande processen att utkristallisera en tydlig betydelse och tolkning av begreppet.

6 Tack

Jag vill tacka Johanna Karlsson för utförliga och ingående diskussioner kring diskursteorins filosofiska vindlingar. Jag vill även tacka Mikael Ekman och Sally Longworth vid Raol Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law i Lund, för deras hjälp i arbetet med att tolka de olika FN-konventionerna.

Alla eventuella misstag i denna uppsats är dock helt och hållet mina egna.

7 Referenser

Böcker:

- Winther Jørgensen, Marianne – Phillips, Louise, 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergström, Göran – Boréus, Kristina, 2005. *Textens mening och makt – Metodbok I samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Nowak, Manfred, 2005. *U.N. Covenant on Civil and Political Rights – CCPR Commentary*. Andra upplagan. Kehl, Tyskland: N.P. Engel Verlag..
- Nationalencyklopedin*, 1989. Höganäs: Bokförlaget Bra Böcker.

Internationella traktater och konventioner om de mänskliga rättigheterna:

- Förenta Nationernas Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
ICCPR; Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter
ICESCR; Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter
ICERD; Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering
ICRC; Konventionen om barnets rättigheter (Barnkonventionen)
Konventionen avseende flyktingars rättsliga ställning
Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Resurser på internet:

Sverigedemokraternas hemsida:

www.sverigedemokraterna.se

Sverige mot rasism

<http://www.sverigemotrasism.nu>

Sydsvenska dagbladet, "Dålig reklam för politiken"

Publicerad 2006-12-20, hämtad 2008-05-25.

<http://sydsvenskan.se/opinion/article204704.ece>

UNHCR – Basic Facts

http://www.unhcr.se/en/Basics/basics_index_en.html

UNHCR, 1995. "The State of the World's Refugees 1995 – In Search for a Solution". Oxford: Oxford University Press.

<http://www.unhcr.org/publ/PUBL/3eedd83d2.pdf>

Texter från Sverigedemokraternas hemsida på internet:

”Eskilstuna Energi & Miljö sparkar sverigedemokrat”

Publicerad 2005-07-07, hämtad 2008-05-20

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=420>

“Familjepolitik”

Publicerad 2005-05-01, hämtad 2008-05-01

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=253>

”Handlingsprogram – Familjepolitik”

Publicerad 2005-05-01, hämtad 2008-05-18

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=237>

”Invandrings- och flyktingpolitik”

Publicerad 2005-05-01, hämtad 2008-05-22

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=250>

”Invandringspolitiskt program”

Publicerad 2005-07-19, hämtad 2008-05-22

http://www.sverigedemokraterna.net/asikt_text.php?action=fullnews&id=847

”Med Sverigedemokraterna vid makten kommer reglerna ändras”

Publicerad 2006-07-25, hämtad 2008-05-15

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=679>

”Presentation ”

Publicerad 2005-04-27, hämtad 2008-05-01

http://www.sverigedemokraterna.net/int_text.php?action=fullnews&id=225

”RÅ 2004: uttalande av Riksårsmötet 2004”

Publicerad 2004-05-09, hämtad 2008-05-21

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=91>

”Svenskheten och hycklarnas parad”

Publicerad 2007-03-10, hämtad 2008-05-22

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=800>

“Sverigedemokraterna anmäler polisen för etnisk diskriminering”

Publicerad 2005-12-01, hämtad 2008-05-20

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=521>

”Sverigedemokraternas principprogram”

Publicerad 2005-05-12, hämtad 2008-05-15

http://www.sverigedemokraterna.net/asikt_text.php?action=fullnews&id=317

”Sverigedemokraterna vädjar om hjälp från Förenta Nationerna”

Publicerad 2004-06-12, hämtad 2008-05-21

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=122>

”Tillägg om mänskliga fri- och rättigheter i principprogrammet”

Publicerad 2005-05-08, hämtad 2008-05-01

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=308>

“TV4 yrar I politisk korrekthet”

Publicerad 2006-04-04, hämtad 2008-05-14

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=622>

“Valmanifest 2006 – Familjen är hjärtats fosterland”

Publicerad 2006-03-26, hämtad 2008-05-16

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=606>

”Valsabotaget mot Sverigedemokraterna inlett”

Publicerad 2004-05-30, hämtad 2008-06-21

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=112>

“Är Sverige en demokrati? Har vi ett rättssamhälle?”

Publicerad 2005-01-17, hämtad 2008-05-20

<http://www.sverigedemokraterna.net/nyhet.php?action=fullnews&showcomments=1&id=192>